

найкращим інструментом для вирішення цієї складної та багатогранної проблеми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Липка Л.О. Екологічна оцінка території Національного природного парку «Кременецькі гори», можливі екологічні проблеми та шляхи їх вирішення // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Географічні науки. 2018. Вип. 9. С. 127–130.
2. Городицька І.М. Обґрунтування схеми екомережі в межах Кременецького та Шумського адміністративних районів // Магістерський науковий вісник. 2014. № 20. С. 30.
3. Національний природний парк «Кременецькі гори» // Офіційний сайт НПП «Кременецькі гори». URL: <https://kremgory.in.ua>.

Володимир ВЛАДИКА

*Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна
vovavladyka12345@gmail.com*

АНАЛІЗ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ 2014 РОКУ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ВЗАЄМОДІЮ З НАТО

Мета та предмет дослідження. Метою дослідження є аналіз впливу російської агресії 2014 року на трансформацію зовнішньополітичного курсу України та її взаємодію з НАТО в умовах зростання безпекових загроз у Європі. Предметом дослідження виступають зміни у форматі співпраці між Україною та Північноатлантичним альянсом, а також наслідки цієї взаємодії для системи євроатлантичної безпеки.

Вступ. Анексія Криму та розпалювання Росією війни на Донбасі у 2014 році стали одним із найсерйозніших викликів для європейської безпеки після завершення «холодної війни». Ці події не лише поставили під сумнів здатність міжнародного права гарантувати територіальну цілісність держав, але й спричинили докорінні зміни у зовнішньополітичних орієнтирах України. Особливе значення в цьому контексті набув розвиток відносин з НАТО, який із формального партнерства перетворився на практичну співпрацю в умовах реальної військової загрози.

Виклад основного матеріалу. До 2014 року відносини Україна НАТО мали переважно декларативний характер. Хоча існували спільні навчання, політичний діалог та участь України у миротворчих операціях під егідою Альянсу, Київ зберігав позаблоковий статус, а питання членства не було

актуальним у політичному дискурсі. Ситуація змінилася радикально після початку російської агресії. НАТО оперативно відреагувало на події в Україні, засудивши дії Російської Федерації, не визнавши анексії Криму та наголосивши на непорушності територіальної цілісності України. Підтримка з боку Альянсу швидко перейшла з політичної площини в практичну: було розгорнуто програми допомоги у сфері оборонної реформи, кібербезпеки, логістики та медичної реабілітації військовослужбовців [3, с. 20].

У відповідь на загрозу з боку Росії НАТО також суттєво змінило власну стратегію. Замість концепції «стратегічного партнерства» з Росією, яка домінувала в попередні роки, було взято курс на стримування. Альянс посилив військову присутність у Східній Європі, розширив навчальні програми з державами-партнерами та впровадив механізми швидкого реагування на гібридні загрози, до яких відносяться не лише класичні військові дії, а й інформаційна війна, кібератаки, втручання у внутрішні політичні процеси [2, с. 93].

Для України ці події стали поштовхом до активного переосмислення власного курсу. Громадська підтримка ідеї вступу до НАТО суттєво зросла. Було закріплено курс на євроатлантичну інтеграцію в стратегічних документах держави. Україна почала активно долучатися до програм НАТО не лише як формальний партнер, а як країна, що реально протистоїть спільній загрозі. У 2020 році наша держава отримала статус партнера з розширеними можливостями (Enhanced Opportunities Partner), що свідчить про визнання високого рівня сумісності з Альянсом та відкриває ширші можливості для співпраці [4, с. 120].

Війна в Україні також значною мірою вплинула на саму організацію НАТО. Агресія Росії продемонструвала, що стратегічне стримування має залишатися ключовою функцією Альянсу. Зміцнилася солідарність між його членами, зросла увага до зміцнення колективної оборони, а також зросли витрати на оборону в багатьох країнах-членах. Крім того, питання безпеки держав-сусідів Росії, таких як Україна, Грузія чи Молдова, набули особливого значення в політичному порядку денному НАТО [1, с. 70].

Таким чином, російська агресія 2014 року не лише кардинально змінила безпекову ситуацію в регіоні, а й перезапустила відносини між Україною та НАТО. Вони стали більш глибокими, цілеспрямованими та практично орієнтованими. Водночас Альянс переглянув своє ставлення до Росії, повернувшись до концепції стримування та колективної безпеки. Цей період відкрив нову епоху у відносинах України з НАТО, яка триває і досі, особливо в умовах повномасштабного вторгнення Росії у 2022 році [5, с. 121–122].

Висновки. Нинішня співпраця між Україною та Альянсом є не лише запорукою зміцнення національної оборони, а й важливим внеском у стабільність усього євроатлантичного простору. Україна, яка вже довела свою здатність протистояти одному з найнебезпечніших військово-політичних викликів у сучасному світі, стала не лише об'єктом допомоги, а й активним суб'єктом безпеки в регіоні. Її досвід у протидії гібридним загрозам, кібернападам, інформаційним кампаніям і конвенційній війні є надзвичайно цінним для держав-членів НАТО.

Послідовна євроатлантична інтеграція України супроводжується трансформацією сектору безпеки та оборони, модернізацією Збройних Сил, гармонізацією стандартів і поглибленням політичного діалогу. Це створює передумови не лише для підвищення обороноздатності України, а й для зміцнення архітектури колективної безпеки на всьому континенті.

Перспектива повноправного членства України в НАТО все більше сприймається не як гіпотетична мета, а як логічний і необхідний етап для забезпечення стійкого миру в Європі. У новій реальності глобальної безпеки Україна є не лише партнером, а потенційним гарантом стабільності, і її інтеграція в Альянс є вигідною як самій державі, так і всьому євроатлантичному співтовариству.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко С.В. Геополітична геометрія США-ЄС-Россія-Україна: *Збірник наукових праць*. Київ: Інститут Міжнародних Відносин Київського Національного Університету Імені Тараса Шевченка, 2007. С. 68-78.
2. Барабаш О., Білий В. «Політичні трансформації в Україні та Європі: проблеми та перспективи». Харків: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2020. Випуск 31. С. 90–97.
3. Беззуб І. Україна – НАТО: стан та перспективи взаємовідносин: *Вісник КНУ ім. Шевченка*. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2019. С. 21-24
4. Копиця І. Україна та НАТО: проблеми та перспективи співпраці. *Електронний навчальний посібник*. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2018. 126 с.
5. Чупрій Л.В. Євроінтеграційні та євроатлантичні перспективи України в світлі сучасних геополітичних викликів. *Науковий журнал*. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2022. № 28. С. 119-123.